

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Неля ПОДЛЕВСЬКА
01 вересня 2025 р.

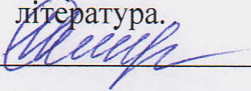
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА

Галузь знань
Спеціальність
Спеціалізація
Рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма
Обсяг дисципліни
Шифр дисципліни
Мова навчання
Статус дисципліни
Факультет
Кафедра

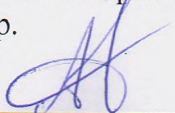
В. Культура, мистецтво та гуманітарні науки
В 11 Філологія (за спеціалізаціями)
В.11.01. Українська мова та література
перший (бакалаврський)
Філологія. Українська мова та література
5 кредитів ЄКТС
ОЗП.11
українська
обов'язкова (цикл загальної підготовки)
гуманітарно-педагогічний
української філології

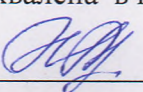
Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт*	Курсова робота	Форма семестрового контролю		
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит	
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття						
Д	4	8	5,0	150	50	32			18		100			+	
З	4	8	5,0	150	14	8			6		136			+	

Робоча програма складена на основі ОПП «Філологія. Українська мова та література» за спеціалізацією В 11.01. Українська мова та література.

Програму склала к.філол.н. Інна ПРИЙМАК

Схвалено на засіданні кафедри української філології
Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завкафедри української філології Анатолій ЯНЧИШИН

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету
Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА

Хмельницький – 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Завідувач кафедри української філології, канд. філол. наук, доцент	Гуманітарно-педагогічний факультет		Анатолій ЯНЧИШИН
Гарант освітньо-професійної програми, канд. філол. наук, доцент	Гуманітарно-педагогічний факультет		Марія ГАВРИШ
Декан	Гуманітарно-педагогічний факультет		Неля ПОДЛЕВСЬКА

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Теорія літератури – узагальнювальна дисципліна у системі літературознавчих дисциплін, передбачених програмою підготовки фахівця філологічного профілю.

Пререквізити – ОЗП 03. Вступ до літературознавства, ОЗП 06. Теорія і практика філологічних досліджень, ОЗП 08. Український літературний процес ХХІ ст., ОФП 06 Історія української літератури, ОФП 07 Курсова робота з історії української літератури, ОФП 09 Історія зарубіжної літератури, ОФП 14 Українська усна народна словесність, ОФП 21 Українська міфологія та етнолінгвістика

Постреквізити – Атестаційний іспит

Відповідно до **ОПП** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності.

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 17. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів.

ФК 01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

УК 02. Здатність досліджувати та аналізувати соціолінгвальну ситуацію Хмельниччини та суміжних регіонів.

програмні результати навчання.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури і уміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосувати їх у професійній діяльності.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН 22. Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ПРН 24. Досліджувати (збирати, аналізувати, систематизувати) факти мови й мовлення і на основі них інтерпретувати соціолінгвальну ситуацію Хмельниччини та суміжних регіонів.

Мета дисципліни – поглибити та розширити теоретичні знання студентів про закономірності розвитку художньої літератури, сформувати цілісне уявлення про основні поняття теорії літератури та провідні напрями літературної критики, розвинути навички наукового аналізу й інтерпретації художніх текстів і критичних праць.

Предмет дисципліни. теоретичні засади літературознавства та літературної критики; літературний твір як естетична система; родо-жанрова структура літератури; мова художнього твору; літературний процес і методологія літературної критики в історичному та сучасному контекстах.

Завдання дисципліни. надати студентам систему знань про основні категорії теорії літератури та етапи розвитку літературної критики; сформувати вміння аналізувати художні твори з урахуванням змістових, формальних і стильових чинників; ознайомити з провідними літературознавчими школами, методами та критичними підходами; розвинути навички самостійної роботи з теоретичними та критичними джерелами, уміння аргументовано висловлювати власні наукові судження.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати основні поняття та категорії теорії літератури і літературної критики; розуміти закономірності літературного процесу та принципи функціонування художнього твору; вміти аналізувати художні тексти з позицій різних літературознавчих і критичних методів; уміти визначати жанрові, стильові та поетикальні особливості літературних творів; критично оцінювати наукові та критичні праці, застосовувати теоретичні знання у власних дослідженнях.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

№ п/п	ТЕМИ	ДФН			ЗФН		
		лекції	практ.	Сам. роб.	лекції	практ.	Сам. роб.
1.	Тема 1. Вступ. Літературознавство і комплекс літературознавчих дисциплін	4	2	10			20
2.	Тема 2. Розвиток літературознавчої науки в історико-хронологічному контексті.	8	4	20	2	2	25
3.	Тема 3. Історія української літературної критики.	4	2	10	2	2	25
4	Тема 4. Теорія літературного твору	10	8	40	2	2	41
5.	Тема 5. Теорія літературного процесу	6	2	20	2		25
	Загальна кількість годин:	32	18	100	8	6	136

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

№ п/п	Перелік змістових модулів, тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
1.	Лекція 1. Вступ. Літературознавство і комплекс літературознавчих дисциплін Специфіка літератури як предмета наукового вивчення. Поняття про літературознавство та його розділи. Теорія літератури як окремий розділ літературознавства. Література: 2 [3-18]; 3 [7-21] Література: Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 6, 10	2
2.	Лекція 2. Античний та середньовічний період у розвитку теоретико-літературної думки. Ренесансний період у розвитку літературознавства Античність як ранній етап формування теорії літератури. Класичний період. Платон, Арістотель; філософія та погляди на поезію. Літературознавча думка еллінського періоду. Внесок у розвиток теоретико-літературної думки Цицерона, Горація, Квінтіліана. Погляди на літературу в епоху середньовіччя. Погляди на мистецтво у працях Фоми Аквінського. Літературознавство епохи Відродження. Література: Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 6,10	2
3.	Лекція 4. Теоретико-літературні ідеї XVII-XVIII ст. Значення філософсько-естетичних теорій німецьких ідеалістів для формування теорії літератури. Новаторство романтиків в осмисленні природи та феноменів словесного мистецтва. Література: Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 6,10	2
4.	Лекція 3. Літературознавчі школи XIX ст. Поняття «літературознавча школа». Міфологічна школа, її засновники, ключові ідеї. Порівняльно-історична школа, концепція міграції казкових сюжетів Т. Бенфея. Теорія «зустрічних течій» О. Веселовського. Антропологічна школа. Біографічний метод. Культурно-історична школа, концепція І. Тена. Психологічний метод як наукова тенденція в літературознавстві. Література: Основна: 2, 4, 5, 6. Додаткова: 10, 18, 19	2
5.	Лекція 5. Напрямки розвитку сучасного літературознавства. Психоаналітична критика З. Фрейда. Концепція К.-Г. Юнга та архетипна критика. Розвиток «формального» літературознавства. Вплив російських формалістів на розвиток теоретичної поетики. Структуралізм. Провідні школи структуральної поетики. Деконструктивізм як опозиція структуралізму. Рецептивна естетика як різновид естетичної теорії, що зосереджується на проблемі сприймання художніх творів. Теорії Г. Р. Яussa та В. Ізера. Феміністична критика як методологія, що включає розуміння «інакшості» жінки, досліджує гендерні стереотипи в літературі, інтерпретує особливості жіночого письма. Постколоніальна критика – сукупність різноманітних, тематично пов'язаних наукових студій, які досліджують своєрідність літератур колонізованих народів. Методологія сучасного українського літературознавства. Література: Основна: 1, 3, 5, 17 Додаткова: 8, 9, 12	2
6.	Лекція 6. Історія української літературної критики. Розвиток критичної думки у період давнього українського письменства. Зародження української професійної критики у XIX ст, діяльність М. Костомарова, П.	2

	Куліша, Б. Грінченка, І. Франка. Критики 20-30-х рр ХХст. М. Зеров. Літературна критика діаспори. Літературна критика на сучасному етапі. Література: Основна: 3, 4, 5. Додаткова: 7, 18, 19	
7.	Лекція 7. Теорія літературного твору Цілісність художнього твору. Принципи аналізу літературного твору. Змістові складники художнього твору. Змісто-формальні чинники літературного твору (сюжет, конфлікт). Формальні чинники літературного твору (композиція, мовна форма). Художній час та простір. Література: Основна: 3, 4, 5. Додаткова: 7, 18, 19	
8.	Лекція 8. Родо-жанровий поділ художньої літератури як літературознавча проблема. Поняття художньої літератури та її системний характер, категорії «рід» і «жанр» у літературознавстві, історія формування родо-жанрової класифікації в античній та подальшій традиції, основні роди літератури — епос, лірика, драма, критерії родового поділу (спосіб зображення дійсності, авторська позиція, форма мовлення), проблеми та дискусії родо-жанрової класифікації в сучасному літературознавстві, значення родо-жанрового поділу для аналізу художнього твору. Література: Основна: 2,3,4,5; Додаткова: 11	2
9.	Лекція 9. Епічний рід літератури. Система епічних жанрів. Поняття епосу та його родові ознаки, специфіка епічного зображення дійсності (розповідність, об'єктивованість оповіді, часова дистанція), образ оповідача та співвідношення автора й оповідача, система епічних жанрів (великі, середні й малі жанри), жанрова еволюція епосу, українська епічна традиція, взаємодія епічного роду з лірикою та драмою. Література: Основна: 7, 16. Додаткова: 8, 10	2
10.	Лекція 10. Ліричний рід літератури. Поняття лірики та її місце в системі родів художньої літератури, основні ознаки ліричного роду, ліричний герой як форма авторської свідомості, суб'єктивність і емоційність зображення дійсності, класифікації ліричних творів за тематикою (інтимна, пейзажна, громадянська, філософська лірика) та за жанрами, особливості поетичної мови лірики, образність, ритм, інтонація та роль художніх засобів у ліричному творі. Література: Основна: 2, 4, 5, 15. Додаткова: 11, 21	2
11.	Лекція 11. Драматичний рід літератури. Межиродові та синтетичні жанри. Поняття драматичного роду літератури та його родові ознаки, конфлікт і дія як основа драматичного твору, специфіка діалогічної форми, жанри драматичного роду (трагедія, комедія, драма, трагікомедія та інші), особливості драматургії як літературно-сценічного мистецтва, поняття межиродових і межжанрових утворень, ліро-епічні та інші синтетичні жанри, значення родово-жанрового синтезу для розвитку сучасної літератури. Література: Основна: 2, 4, 5, 15. Додаткова: 11, 21	2
12.	Лекція 12. Мова художнього твору як об'єкт літературознавчого аналізу Поняття мови художнього твору та її специфіка, мова як форма художнього мислення, співвідношення загальнонародної та художньої мови, слово в художньому тексті та його багатозначність, контекст і підтекст, індивідуальний стиль письменника, роль мови в створенні образної системи твору, значення мовного аналізу для інтерпретації художнього тексту. Література: Основна: 2,3,4,5; Додаткова: 7,8	2
13.	Лекція 13. Тропи в художньому мовленні Поняття тропів та їх роль у художньому мовленні, образна природа тропів, основні види тропів (епітет, порівняння, метафора, метонімія, синекдоха, алегорія, символ, іронія, гіпербола, літота), особливості функціонування тропів у різних родах і жанрах літератури, функції тропів у створенні художнього образу та емоційно-експресивного забарвлення тексту. Література: Основна: 2, 4, 5, 20. Додаткова: 12, 18, 19	2
14.	Лекція 14. Стилістичні фігури та звукова організація художнього мовлення Поняття стилістичних фігур і їх відмінність від тропів, класифікація стилістичних фігур (фігури повтору, фігури протиставлення, фігури додавання й пропуску), основні види стилістичних фігур (анафора, епіфора, градація, антитеза, паралелізм, інверсія, риторичні питання й звертання), звукова організація художнього мовлення (алітерація, асонанс, евфонія), взаємодія звукових засобів зі змістом твору, функції тропів і стилістичних фігур у художньому тексті та їх значення для формування індивідуального стилю автора. Література: Основна: 2, 4, 5, 20. Додаткова: 12, 18, 19	2
15.	Лекція 15. Літературний процес і літературна епоха. Поняття літературного процесу та його місце в системі гуманітарних наук, літературний процес як предмет історії літератури й літературної критики, взаємодія літератури з історичним і культурним розвитком	2

	суспільства, поняття літературної епохи, зв'язок між етапами історичного розвитку суспільства та літературними епохами, періодизація літературного процесу, спадкоємність і взаємозумовленість літературних епох. Література: Основна: 1, 3, 5, 17. Додаткова: 8, 9, 12	
16.	Лекція 16. Літературні напрями, творчий метод і стиль Літературний напрям як основна одиниця літературного процесу, ознаки та функції літературних напрямів, поняття творчого методу та його роль у художній творчості, літературна течія як форма розвитку напрямку, взаємодія та розмежування понять «напрямок», «метод» і «течія», традиції і новаторство в літературі як рушійні сили розвитку, поняття стилю та поезики, індивідуальний і стиль епохи, значення стилю й поезики для аналізу художнього твору та розуміння літературного процесу загалом. Література: Основна: 2,3,4,5; Додаткова: 7,8	2
	<i>Загальна кількість годин</i>	32

Перелік оглядових лекцій для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	Тема 2. Розвиток літературознавчої науки в історико-хронологічному контексті. Література: Основна: 1, 3, 5, 17 Додаткова: 8, 9, 12	2
2.	Тема 3. Історія української літературної критики. Література: Основна: 3, 4, 5. Додаткова: 7, 18, 19	2
3.	Тема 4. Теорія літературного твору Література: Основна: 2, 4, 5, 20 Додаткова: 12, 18, 19	2
4.	Тема 5. Теорія літературного процесу Література: Основна: 2,3,4,5; Додаткова: 7,8	2
*Разом за семестр		8

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/п	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Література як вид мистецтва слова. Специфіка художньої літератури Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 6,10</i>	2
2.	Антична теорія літератури: погляди Платона й Арістотеля на поезію. Теоретико-літературна думка Середньовіччя та Відродження: спадкоємність і новаторство <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 9</i>	2
3.	Літературознавчі школи XIX ст.: міфологічна, порівняльно-історична, культурно-історична. Літературознавчі методи XX ст.: психоаналіз, формалізм, структуралізм, рецептивна естетика Література: <i>Основна: 2,3,4,5; Додаткова: 11</i>	2
4.	Зародження та становлення української літературної критики (давнє письменство — XIX століття) Українська літературна критика XX–XXI століть: напрями та постаті Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 6,10</i>	2
5.	Цілісність художнього твору та принципи його аналізу. Сюжет, композиція, художній час і простір у структурі твору <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 9</i>	2
6.	Жанрова система епосу, лірики та драми: класифікація й аналіз Жанрові трансформації та модифікації в сучасній літературі Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,13</i>	2
7.	Аналіз мови художнього твору. Тропи та стилістичні фігури в художньому тексті (практичний аналіз) Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,13</i>	2
8.	Літературний процес: епохи, напрями, течії, творчі методи Традиції і новаторство. Стиль і поетика як категорії літературного процесу Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,13</i>	2
9.	Підсумкове заняття.	2
Загальна кількість годин:		18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

Номер	Тема заняття	Кількість годин
-------	--------------	-----------------

1	Тема 3. Історія української літературної критики. Література: Основна: 3, 4, 5. Додаткова: 7, 18, 19	2
1	Тема 4. Теорія літературного твору Література: Основна: 2, 4, 5, 20 Додаткова: 12, 18, 19	2
1	Тема 5. Теорія літературного процесу Література: Основна: 2,3,4,5; Додаткова: 7,8	2
	Загальна кількість годин:	6

5.3. Зміст самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних домашніх завдань, підготовці до їх презентації і обговорення, у виконанні тестових завдань за теоретичним матеріалом у Moodle тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

5.3. Зміст самостійної роботи студентів.

№ п/п	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст самостійної роботи	Обсяг годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Тема 1. Вступ. Літературознавство і комплекс літературознавчих дисциплін Підготовка до практичного заняття за темою 1. 1.1. Опрацювання основної та додаткової навчальної літератури. 1.2. Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення з термінологічним апаратом літературознавства. Робота з теоретичним матеріалом. 2.1. Вивчення понять: літературознавство, теорія літератури, історія літератури, літературна критика. 2.2. Складання схеми комплексу літературознавчих дисциплін. Підготовка до тестового контролю матеріалу.	10	20
2.	Тема 2. Розвиток літературознавчої науки в історико-хронологічному контексті Підготовка до практичного заняття за темою 2. 1.1. Опрацювання рекомендованої наукової та навчальної літератури. 1.2. Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення з основними літературознавчими школами і напрямками. Робота з теоретичним матеріалом. 2.1. Вивчення етапів розвитку літературознавчої науки. 2.2. Складання хронологічної таблиці розвитку літературознавчих концепцій. Підготовка до тестового контролю матеріалу.	20	25
3.	Тема 3. Історія української літературної критики Підготовка до практичного заняття за темою 3. 1.1. Опрацювання наукових праць з історії української літературної критики. 1.2. Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення зі списком критичних текстів. Читання та аналіз критичних праць. 2.1. Праці І. Франка, М. Зерова, Д. Чижевського, Є. Маланюка (за вибором). Підготовка до тестового контролю матеріалу.	10	25
4.	Тема 4. Теорія літературного твору Підготовка до практичного заняття за темою 4. 1.1. Опрацювання навчальної та наукової літератури з теорії літератури. 1.2. Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення з основними теоретичними поняттями. Робота з художнім текстом.	40	41

	2.1. Аналіз літературного твору (за вибором) з погляду теми, ідеї, сюжету, композиції та образної системи. Підготовка до тестового контролю матеріалу.		
	Тема 5. Теорія літературного процесу Підготовка до практичного заняття за темою 5. 1.1. Опрацювання теоретичних праць з проблем літературного процесу. 1.2. Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення з основними літературними напрямками та течіями. Аналітична робота. 2.1. Вивчення особливостей взаємодії літературного процесу з історико-культурним контекстом. 2.2. Порівняльна характеристика літературних напрямів (за вибором). Підготовка до підсумкового контролю.	20	25
	Загальна кількість годин	100	136

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (виконання практичних завдань; участь у обговоренні індивідуальних домашніх завдань);

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватися в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без правомірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних

платформах (<https://7eminar.ua/>, <https://seminar.expertus.com.ua/>, <https://sys2biz.com.ua/seminars/>, <https://finacademy.net.ua/webinars>, <https://www.coursera.org/>, <https://prometheus.org.ua/>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 5 семестрі

8 семестр							
Контрольні заходи				Аудиторна робота		Самостійна робота	Семестровий контроль
Тестовий контроль				Практичні заняття		ІДЗ	Залік
Т. 1-2	Т.3	Т. 4	Т. 5	Т 1-4	Т 5-8	Т 5	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	12-20	12-20	За рейтингом
24-40				24-40		12-20	60-100**

Примітка: ІДЗ* – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 5 семестрі

8 семестр								
Контрольні заходи				Аудиторна робота		Контрольна робота		Семестровий контроль
Тестовий контроль				Практичні заняття		Якість виконання	Захист роботи	Залік
Т. 1-2	Т.3	Т. 4	Т. 5	Т 3	Т 5			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	12-20	9-15	3-5	За рейтингом
24-40				24-40		12-20		60-100**

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне (заповнення форми звітності або окремого розділу (розділів)). Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та

захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12	16	20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (9 балів) та максимального (15 балів), знаходиться в межах 10-14 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом літературознавчою термінологією; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє аналізувати художні твори, вільно оперує літературознавчими категоріями. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без

додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1-13	14-16	17-18	19-20	21-22	23-25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість отриманих балів	0	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

11.ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАНЬ

1. Специфіка літератури як предмета наукового вивчення.
2. Поняття літературознавства та його місце в системі гуманітарних наук.
3. Основні розділи літературознавства: теорія літератури, історія літератури, літературна критика.
4. Теорія літератури як окремих розділів літературознавства: предмет і завдання.
5. Методи літературознавчого аналізу.
6. Взаємозв'язок літературознавства з філософією, історією, мовознавством.
7. Античність як ранній етап формування теорії літератури.

8. Погляди Платона на поезію та мистецтво.
9. «Поетика» Арістотеля та її значення для розвитку літературознавства.
10. Літературознавча думка елліністичного періоду.
11. Внесок Цицерона, Горація та Квінтіліана в розвиток теорії літератури.
12. Погляди на літературу і мистецтво в епоху середньовіччя.
13. Естетичні ідеї Фоми Аквінського.
14. Літературознавство доби Відродження.
15. Теоретико-літературні ідеї XVII–XVIII століть.
16. Значення філософсько-естетичних концепцій німецьких ідеалістів.
17. Новаторство романтиків в осмисленні природи словесного мистецтва.
18. Поняття «літературознавча школа».
19. Міфологічна школа: засновники та ключові ідеї.
20. Порівняльно-історична школа та концепція міграції сюжетів Т. Бенфея.
21. Теорія «зустрічних течій» О. Веселовського.
22. Антропологічна школа в літературознавстві.
23. Біографічний метод і його значення.
24. Культурно-історична школа та концепція І. Тена.
25. Психологічний метод як тенденція в літературознавстві.
26. Психоаналітична критика З. Фрейда.
27. Аналітична психологія К.-Г. Юнга та архетипна критика.
28. Російський формалізм і його вплив на розвиток теоретичної поетики.
29. Структуралізм: основні ідеї та провідні школи.
30. Деконструктивізм як опозиція структуралізму.
31. Рецептивна естетика (Г.-Р. Яусс, В. Ізер).
32. Феміністична критика: методологія та проблематика.
33. Постколоніальна критика і її предмет дослідження.
34. Методологія сучасного українського літературознавства.
35. Критична думка періоду давнього українського письменства.
36. Зародження української професійної критики у XIX столітті.
37. Літературно-критична діяльність М. Костомарова.
38. Критичні погляди П. Куліша та Б. Грінченка.
39. Іван Франко як літературний критик.
40. Українська літературна критика 20–30-х років XX століття.
41. Микола Зеров і неокласична критика.
42. Літературна критика української діаспори.
43. Стан і тенденції розвитку літературної критики на сучасному етапі.
44. Художній твір як цілісна естетична система.
45. Основні принципи аналізу літературного твору.
46. Змістові складники художнього твору.
47. Змісто-формальні чинники: сюжет і конфлікт.
48. Формальні чинники: композиція та мовна форма.
49. Художній час і художній простір.
50. Родо-жанровий поділ літератури як теоретична проблема.
51. Епічний рід літератури та система його жанрів.
52. Ліричний рід літератури та класифікації ліричних жанрів.
53. Драматичний рід літератури та його жанри.
54. Межиродові й межижанрові утворення.
55. Синтетичні жанри в літературі.
56. Мова художнього твору як об'єкт літературознавчого аналізу.
57. Тропи: поняття, види та функції.
58. Стилістичні фігури та їх класифікація.
59. Літературний процес: поняття, структура, основні категорії.
60. Літературна епоха, напрям, стиль, традиція і новаторство.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Теорія літератури та літературна критика» повністю і в достатній кількості забезпечені необхідними навчально-методичними матеріалами

Приймак І. В. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Теорія літератури та літературна критика»

13. ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник. К.: Вид-во Києво-Могилянської акад., 2008, 432 с.
2. Білоус П. Теорія літератури. К.: «Академія», 2013. 328 с.
3. Галич О. А. Історія літературознавства. К.: Либідь, 2013, 392 с.
4. Галич О. Теорія літератури. К.: Либідь, 2001, 488 с.
5. Павличко С. Теорія літератури. Передм. М. Зубрицької; упоряд. В. Агєєва; Б. Кравченко. \ Київ: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. \ 679 с
6. Ференц Н. С. Теорія літератури і основи естетики: навчальний посібник. К.: «Знання», 2014. 511 с.

7. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). К.: Академія, 2008, 568 с.

Додаткова література.

8. Демська-Будзуляк Л. Українське літературознавство від ідеї до дискурсу: неокласичний дискурс. К.: Смолоскип. 2019, 600 с.
 9. Зубрицька М. HomoLegens: Читання як соціокультурний феномен, Львів: Літопис, 2004.
 10. Іванишин В.П. Нариси з теорії літератури: навч. посібник,. К.: ВЦ «Академія», 2010.
 11. Йогансен М. Як будується оповідання. К.: Rabulum. 2019, 128 с.
 12. Кзюндзик Н. Класицизм і соцреалізм. К.: Смолоскип. 2020, 312 с.
 13. Клочек Григорій. Енергія художнього слова. Кіровоград, 2007. 187 с.
 14. Література на полі медій, Збірка наукових праць відділу теорії літератури та компаративістики ІЛ ім. Т. Шевченка НАН України /за ред. Гундорової Т., Сиваченко Т. К.: 2018, 633 с.
 15. Марко В. П. Аналіз художнього тексту: навч. посібник для студентів. К.6 «Академвидав», 2013, 280 с.
 16. Насенко М. Історія українського літературознавства і критики. К.: ВЦ «Академія», 2010.
 17. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006, 347 с.
 18. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Т. 1. К.: ВЦ «Академія», 2007. 608 с.
 19. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Т. 2. К.: ВЦ «Академія», 2007. 624 с.
 20. Пахаренко В.І. Українська поезія. – Черкаси, 2002, 236 с.
 21. Семків Р. Як писали класики. К.: Rabulum. 2016, 240 с.
14. Інформаційні ресурси
1. Модульне середовище Хмельницького національного університету (Кафедра української філології). Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=8413>
 2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
 3. Інституційний репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>